

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 31^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 230

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019

Επέτειος της 25ης Μαρτίου 1821

Το "ΟΧΙ" του Χρύσανθου στους κατακτητές...

Αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος
ο πρώτος αντιστασιακός

Είναι χαρακτηριστικό και κοινά αποδεκτό πλέον ότι στη διάρκεια των εθνικών μας αγώνων για την κατάκτηση της ελευθερίας και την εδραίωση της ανεξαρτησίας της πατρίδας μας, η εθνική και η Εκκλησιαστική δράση υπήρξαν ταυτόσημες. Δεν συνέβη ποτέ η Εκκλησία σ' αυτόν τον τόπο να μην είναι μπροστάρισσα στους αγώνες του λαού μας για την προάσπιση των εθνικών μας δικαιών αναδεικνύοντας ηγετικές φυσιογνωμίες οι οποίες έδρασαν με αυτοθυσία και χάραξαν τους πρώτους δρόμους της αντίστασης ενάντια στην ξένη επιβουλή και τυραννία.

Λογότυπο Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Η Ευξείνου Λέσχης Βέροιας διαπίστωσε την αναγκαιότητα για δημιουργία λογοτύπου της, προκειμένου να χρησιμοποιείται ως "σήμα κατατεθέν" με σκοπό την κωδικοποιημένη επικοινωνία της με όλους τους φορείς και τις υπηρεσίες που επικοινωνεί-αλληλογραφεί, αλλά και να την κάνει εύκολα αναγνωρίσιμη από όλους.

Το λογότυπο που θα επιλεγεί πρέπει να απεικονίζεται από ένα γράφημα που θα εκφράζει το σύνολο των ιστορικών και παραδοσιακών στοιχείων του συλλόγου (ύψος, φιλοσοφία, όραμα, αξίες κλπ) και το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κάθε δράση του συλλόγου.

Μετά τα προαναφερόμενα προκηρύσσουμε ανοιχτό διαγωνισμό μεταξύ των μελών και φίλων της λέσχης, με την υποβολή προτάσεων μέχρι 10 Απριλίου 2019, για το πώς θα πρέπει να είναι το λογότυπο της λέσχης μας.

Για το σκοπό αυτό έχει συγκροτηθεί επιτροπή που θα κρίνει τις προτάσεις και θα τις

παρουσιάσει στο ΔΣ ώστε να αποφασιστεί η καλύτερη ή συνδυασμός προτάσεων και να γίνει ανάθεση σε επαγγελματία γραφίστα ο οποίος θα υλοποιήσει την απόφαση.

Σας προτρέπουμε όλους μικρούς και μεγάλους να συμμετέχετε καθότι δίνεται η δυνατότητα και σε άτομα που δεν έχουν γραφιστικές γνώσεις να καταθέσουν τις ιδέες τους αλλά μπορεί η δική σας πρόταση να επιλεγεί ως λογότυπο της ΕΛΒέροιας.

Με λαμπρότητα και επισημότητα γιορτάσθηκε την 25η Μαρτίου η διπλή γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Εθνικής μας παλιγγενεσίας του 1821 στην πόλη της Βέροιας. Σε όλη την πόλη πραγματοποιήθηκαν εορταστικές εκδηλώσεις με δοξολογία στον παλιό μητροπολιτικό ναό της πόλης, παρέλαση με τη συμμετοχή μαθητών, τοπικών φορέων, συλλόγων και πλήθους κόσμου που έδωσαν το χαρούμενο και αισιόδοξο μήνυμα πως οι Έλληνες είναι μαζί όταν το απαιτούν οι περιστάσεις.

Η συμβολή των Ελλήνων του Πόντου στην Επανάσταση του 1821 και την απελευθέρωση της πατρίδας μας, αποτελεί ένα από τα πιο αποσιωπημένα κομμάτια της νεότερης ιστορίας μας. Η ΕΛΒέροιας τιμώντας και μη ξεχνώντας τους προγόνους μας που έδωσαν και τη ζωή τους για να ζούμε σήμερα ελεύθεροι συμμετείχε στην παρέλαση μαζί με άλλους ποντιακούς συλλόγους του Δήμου Βέροιας και γι αυτό τραγούδησαν εν στάσει το εμβατήριο "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΞΑΚΟΥΣΤΗ" μπροστά στην εξέδρα των επισήμων, με πάνω από 200 παρελαύνοντες και κρατώντας το λογότυπο της γενοκτονίας, θυμίζοντας στους παρευρισκόμενους τα 100 χρόνια από τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου.

Η ιστορία μας θυμίζει πάντα ποιοί είμαστε και τι είμαστε ικανοί να πετύχουμε υπό τη σκέπη και προστασία της Υπεραγίας Θεοτόκου. Τις περισσότερες φορές μας δείχνει

Συνέχεια στην 6η σελίδα

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας

Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356

Βέροια - Τ.Κ. 59132

Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής

+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ

ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Λ. Πορφύρα 1

591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην

Παρασκευής και Σαββάτου

από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr

pontostv.gr

verianet.gr

inveria.gr

alexandriamou.gr

24oresimathia.gr

pliroforiodotis.gr

laikouya.gr

faretra.info

veriamou.blogspot.com

βεροιώτης.gr

alexandreia-gidas.gr

imathia-live.blogspot.com

blogspotanthemia.com

amosimathia.blogspot.com

idisi-gr.blogspot.gr

arive.gr

efxinospontos.gr

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ανακοινώνονται οι κύριες δραστηριότητες του

Συλλόγου μας για το μήνα Απρίλιο

6 & 7 - 04 - 2019

Εκδρομή τμημάτων Ε.Λ.Β στην πόλη της

Αδριανούπολης και Ραιδεστού Ανατολικής

Θράκης

14-04-2019

Συμμετοχή μελών της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

στον «Αλεξάνδρειο δρόμο» που συνδιοργανώνει

η ΠΟΕ με άλλους φορείς

φυτεύω μια ρίζα

για τη ρίζα μας

Με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων

από τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου,

η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας προγραμματίσει

σειρά εκδηλώσεων, για να τιμήσει τη μνήμη

των αδικοχαμένων προγόνων μας.

Έτσι λοιπόν στις 16 Μαρτίου 2019 την

αυλαία των εκδηλώσεων άνοιξε η καθιερωμένη

δενδροφύτευση όπου σε συνεργασία με το

τμήμα Περιβάλλοντος του Δήμου Βέροιας

προχώρησε σε συμβολική δενδροφύτευση στον

προαύλιο χώρο της με το σύνθημα «φυτεύω

μια ρίζα για τη ρίζα μας».

Παράλληλα πραγματοποιήθηκε και ο

καθαρισμός του οικοπέδου, (κοπή των χόρτων,

κλάδεμα των δένδρων) και η απομάκρυνση

όλων των σκουπιδιών με σκοπό την βελτίωση

και τον καλλωπισμό του προαυλίου χώρου.

Η εθελοντική δράση ολοκληρώθηκε με τον

καθαρισμό των αντικειμένων που κοσμούν το

λαογραφικό μουσείο μας, αποσκοπώντας

κυρίως στην γνωριμία των εθελοντών με τα

αντικείμενα του μουσείου, καθώς

περιλαμβάνονται σκεύη, εργαλεία και

αντικείμενα από την καθημερινή ζωή στον

Πόντο, όπως και πλούσιο ιστορικό

φωτογραφικό υλικό από την ίδρυση του

συνλόγου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ευχαριστεί τον

Αντιδήμαρχο κ. Παπαδόπουλο Βασίλειο για

την προσφορά των δένδρων και συγχαίρει

όλους τους φίλους και μέλη του συλλόγου που

στήριξαν εθελοντικά τη δράση αλλά και

επισημαίνει ότι ο εθελοντισμός, μας αφορά

όλους καθότι συνιστά μια εξαιρετικά

επιμορφωτική λειτουργία που ενδυναμώνει την

κοινωνική αλληλεγγύη και εμπλουτίζει την

καθημερινότητά μας. Ελάτε μαζί μας, "ΟΛΗ

Η ΒΕΡΟΙΑ ΜΙΑ ΛΕΣΧΗ" ως είναι το

σύνθημα μας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

01-03-2019

Ποντιακό παρακάθ στο Πνευματικό Πολιτιστικό κέντρο από

το τμήμα Νεολαίας της Λέσχης.

09-03-2019

Εκπροσώπηση στον ετήσιο χορό του Μορφωτικού Αθλητικού

Συνλόγου «Η Καλλιθέα»

Σεμινάριο με θέμα « Η ιστορία και η εξέλιξη της λύρας ανά

τους αιώνες» από το δάσκαλο ποντιακής λύρας του συλλόγου

μας κ. Γιάννη Τσανασιδή.

16-03-2019

Συμβολική δενδροφύτευση στον προαύλιο χώρο της Ε.Λ.Β. με

το σύνθημα « φυτεύω μια ρίζα για τη ρίζα μας».

18-03-2019

Εκπροσώπηση στο σεμινάριο με θέμα: «Η Γενοκτονία του

Ποντιακού Ελληνισμού» που πραγματοποιήθηκε στη Στέγη

Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βέροιας, με ομιλήτη τον

Καθηγητή κ. Κώστα Φωτιάδη.

23-03-2019

«Χελιδονίσματα» για τον χαιρετισμό της άνοιξης από τα

παιδικά τμήματα της Ε.Λ.Β στην πόλη της Βέροιας.

Εκπροσώπηση στην ποντιακή βραδιά που διοργάνωσε η

Εύξεινος Λέσχη Χαρίεσσας.

24-03-2019

Πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Ε.Λ.Β το 4ο σεμινάριο

παραδοσιακών χορών στην αίθουσα του Πνευματικού

Πολιτιστικού Κέντρου.

25-3-2019

Συμμετοχή της Ε.Λ.Β με πολυπληθές τμήμα στην παρέλαση

της 25ης Μαρτίου.

Ήρθε η Άνοιξη

Την έφεραν τα ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑΤΑ

των παιδιών

της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Σε πολλές περιοχές της χώρας μας στις 21 Μαρτίου ημέρα της

εαρινής ισημερίας ή και γενικά μέσα στο Μάρτιο, τα μικρά

παιδιά γυρνάνε στα σπίτια κρατώντας ένα αρθρωτό ομοίωμα

χελιδονιού, την «χελιδόνα» και τραγουδούν ένα είδος καλάντων,

τα χελιδονίσματα.

Το έθιμο της χελιδόνας, έχει τις ρίζες του στην αρχαία Ελλάδα

και στον Πόντο και επιβιώνει μέχρι τις μέρες μας σε πολλά μέρη

της Ελλάδας όπως Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και Δωδεκάνησα.

Την «χελιδόνα» σε κάποιες περιοχές την στολίζουν με φύλλα

κισσού, που είναι χαρακτηριστικό της αιθαλούς βλάστησης, σε

άλλες με ζουμπούλια ή άλλα ανοιχιάτικα λουλούδια, κι αλλού της

κρεμούν κουδουνάκια και πολύχρωμα χαρτιά.

Οι ανθοστολισμένοι «Χελιδονιστές» της ΕΛΒέροιας, θα

ξεσήκωσαν την αγορά της πόλης το πρωί του Σαββάτου 23

Μαρτίου 2019, "χαιρετίζοντας" την άνοιξη και απαγγέλλοντας

στίχους, για να διώξουν τον χειμώνα και να φέρουν ποιο ζεστές

ημέρες.

Κάποια χελιδονίσματα

Ήρθε ήρθε χελιδόνα

ήρθε και άλλη μελιδόνα

κάθισε και λάλησε

και γλυκά κελάηδησε:

«Μάρτη, Μάρτη μου καλέ,

και Φλεβάρη φοβερέ

κι αν φλεβίσεις κι αν τσικνίσεις

καλοκαίρι θα μυρίσεις.

Κι αν χιονίσεις κι αν κακίσεις,

πάλιν άνοιξη θ' ανθίσεις».

Οι Άγιοι του Πόντου

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο Πρωτόκλητος

Ο Ανδρέας, ψαράς στο επάγγελμα και αδελφός του Αποστόλου Πέτρου, ήταν από τη Βηθσαϊδά της Γαλιλαίας και τον πατέρα του τον έλεγαν Ιωνά. Επειδή κλήθηκε από τον Κύριο πρώτος στην ομάδα των μαθητών, ονομάστηκε πρωτόκλητος.

Ο Ανδρέας (μαζί με τον Ιωάννη τον ευαγγελιστή) υπήρξαν στην αρχή μαθητές του Ιωάννου του Προδρόμου. Κάποια μέρα μάλιστα, που βρισκόντουσαν στις όχθες του Ιορδάνη κι ο Πρόδρομος τους έδειξε τον Ιησού και τους είπε «ίδε ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ

ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», οἱ δύο ἀπλοῖκοι ἐκεῖνοι ψαράδες συγκινήθηκαν τόσο πολύ, που χωρὶς κανένα δισταγμὸ κι ἐπιφύλαξη ἀφήκαν ἀμέσως τὸν δάσκαλο τους κι ἀκολούθησαν τὸν Ἰησοῦ.

Ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς τοῦ Ἀνδρέα μέχρι τὴν Σταύρωση, τὴν Ἀνάσταση καὶ τὴν Ἀνάληψη, υπήρξε σχεδὸν ἴδια με ἐκείνη τῶν ἄλλων μαθητῶν. Μετὰ τὸ σχηματισμὸ τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, ὁ Ἀνδρέας κήρυξε στὴ Βιθυνία, Εὐξείνιο Πόντο (μάλιστα ὁ Ἀπόστολος, εἶναι ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Βυζαντίου ἀφοῦ ἐκεῖ ἐγκατέστησε πρῶτο ἐπίσκοπο, τὸν ἀπόστολο Στάχυ κι αὐτοῦ διάδοχος εἶναι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης), Θράκη, Μακεδονία καὶ Ἡπειρο. Τελικὰ, κατέληξε στὴν Ἀχαΐα.

Στὴν Ἀχαΐα, ἡ διδασκαλία τοῦ καρποφόρησε καὶ με τὶς προσευχὲς τοῦ θεράπευσε θαυματοουργικὰ πολλοὺς ἀσθενεῖς. Ἐτοί, ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια εἶχε μεγάλες κατακτήσεις στὸ λαὸ τῆς Πάτρας. Ἀκόμα καὶ ἡ Μαξιμίλλα, σύζυγος τοῦ ἀνθύπατου Ἀχαΐας Αἰγεάτου, ἀφοῦ τὴν θεράπευσε ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τῆ βαρεῖα ἀρρώστια πού εἶχε, πίστεψε στὸ Χριστὸ. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐκνεύρισε τὸν ἀνθύπατο καὶ με τὴν παρότρυνση εἰδωλολατρῶν ἱερέων συνέλαβε τὸν Ἀνδρέα καὶ τὸν σταύρωσε σὲ σχῆμα Χ. Ἐτοί, ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας παρέστησε τὸν εαυτὸ τοῦ στὸ Θεὸ «δόκιμον ἔργατην» (Β' πρὸς Τιμόθεον, 2: 15). Ἀπὸ τὴν δοκιμασμένη καὶ τέλει ἐργατὴ τοῦ Εὐαγγελίου.

Οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἀχαΐας θρήνησαν βαθιὰ τὸν θάνατο τοῦ. Ὁ πόνος τοὺς ἐγένε ἀκόμη πιο μεγάλος, ὅταν ὁ ἀνθύπατος Αἰγεάτης ἀρνήθηκε νὰ τοὺς παραδώσει τὸ ἅγιο λείψανό του, γιὰ νὰ τὸ θάψουν. Ὁ Θεὸς ὅμως οἰκονόμησε τὰ πράγματα. Τὴν ἴδια μέρα, πού πέθανε ὁ ἅγιος, ὁ Αἰγεάτης τρελάθηκε κι αὐτοκτόνησε. Οἱ χριστιανοὶ τότε με τὸν ἐπίσκοπο τοὺς τὸν Στρατοκλή, πρῶτο ἐπίσκοπο τῶν Πατρῶν, παρέλαβαν τὸ σεπτὸ λείψανό καὶ τὸ ἔθαψαν με μεγάλες τιμὲς.

Ἀργότερα, ὅταν στὸν θρόνο τοῦ Βυζαντίου ἀνέβηκε ὁ Κωνσταντῖνος, πού ἦταν γιὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, μέρος τοῦ ἱεροῦ λειψάνου μεταφέρθηκε ἀπὸ τὴν πόλη τῶν Πατρῶν στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ κατατέθηκε στὸν ναὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «ἐνδὸν τῆς Ἁγίας Τραπεζῆς». Ἡ ἁγία Κάρα τοῦ Πρωτοκλήτου φαίνεται πὼς ἀπέμεινε στὴν Πάτρα.

Ὅταν ὅμως οἱ Τούρκοι ἐπρόκειτο νὰ καταλάβουν τὴν πόλη τὸ 1460 μ.Χ., τότε ὁ Θωμάς Παλαιολόγος, ἀδελφὸς τοῦ τελευταίου αυτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τελευταῖος Δεσπότης τοῦ Μοριά, πήρε τὸ πολῦτιμο κειμήλιο καὶ τὸ μετέφερε στὴν Ἰταλία. Ἐκεῖ, ἀφοῦ τὸ παρέλαβε ὁ Πάπας Πῖος ὁ Β', τὸ πολῦτιμο κειμήλιο ἐναποτέθηκε στὸν ναὸ τοῦ ἁγίου Πέτρου τῆς Ρώμης.

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1847 μ.Χ. ἕνας Ρώσος Πρίγκηπας, ὁ Ἀνδρέας Μουράβιεφ δώρησε στὴν πόλη τῆς Πάτρας ἕνα τεμάχιο δακτύλου τοῦ χεριοῦ τοῦ ἁγίου. Ὁ Μουράβιεφ εἶχε λάβει τὸ παραπάνω ἱερὸ Λείψανό ἀπὸ τὸν Καλλίνικο, πρῶν ἐπίσκοπο Μοσχονησίων, ὁ ὁποῖος μόνιαζε τότε στὸ Ἅγιο Ὅρος.

Στὴν πόλη τῆς Πάτρας, ἐπανακομίσθηκαν καὶ φυλάσσονται ἀπὸ τὴν **26η Σεπτεμβρίου** 1964 μ.Χ. ἡ τιμία Κάρα τοῦ ἁγίου καὶ ἀπὸ τὴν 19ην Ἰανουαρίου 1980 μ.Χ. λείψανα τοῦ Σταυροῦ, τοῦ μαρτυρίου τοῦ. Ἡ ἁγία Κάρα τοῦ Πρωτοκλήτου ὑστερα ἀπὸ ἐνέργειες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου μεταφέρθηκε καὶ στὴν Κύπρο τὸ 1967 μ.Χ. γιὰ μερικὲς μέρες κι ἐξετέθηκε σὲ εὐλαβικὸ προσκύνημα.

Ὅπως ἀναφέρει μὴ Κυπριακὴ παράδοση, σὲ μὴ περιοδεῖα τοῦ, ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας, πήγε καὶ στὴν Κύπρο. Τὸ καράβι, πού τὸν μετέφερε στὴν Ἀντιόχεια ἀπὸ τὴν Ἰόππη, λίγο πρὶν προσπεράσουν τὸ γνωστὸ ἀκρωτήρι τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέα καὶ τὰ νησιά, πού εἶναι γνωστὰ με τὸ ὄνομα Κλειδές, ἀναγκάστηκε νὰ σταματήσει ἐκεῖ σ' ἕνα μικρὸ λιμανάκι, γιὰτὶ κόπασε ὁ ἄνεμος. Τὶς μέρες αὐτὲς τῆς νηνεμίας τοὺς ἔλειψε καὶ τὸ νερὸ. Ἐνα πρωὶ, πού ὁ πλοίαρχος βγήκε στὸ νησί κι ἔψαχνε νὰ βρεῖ νερὸ, πήρε μαζί τοῦ καὶ τὸν ἀπόστολο. Δυστυχῶς πουθενὰ νερὸ. Κάποια στιγμή, πού ἔφτασαν στὴ μέση τῶν δύο ἐκκλησιῶν, πού υπάρχουν σήμερα, τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς καινούργιας, πού ἔναι κτισμένη λίγο ψηλότερα, ὁ ἅγιος γονάτισε μπροστὰ σ' ἕνα κατάξερο βράχο καὶ προσευχήθηκε νὰ στείλει ὁ Θεὸς νερὸ. Ποθοῦσε τὸ θαῦμα, γιὰ νὰ πιστέψουν ὅσοι ἦταν ἐκεῖ στὸν Χριστὸ. Ὑστερα σηκώθηκε, σφράγισε με τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ τὸν βράχο

καὶ τὸ θαῦμα ἐγένε. Ἀπὸ τῆ ρίζα τοῦ βράχου βγήκε ἀμέσως μπόλικο νερὸ, πού τρέχει μέχρι σήμερα μέσα σ' ἕνα λάκκο τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας κι ἀπ' ἐκεῖ προχωρεῖ καὶ βγαίνει ἀπὸ μὴ βρύση κοντὰ στὴ θάλασσα. Εἶναι τὸ γνωστὸ ἁγίασμα. Τὸ εὐλογημένον νερὸ, πού τόσοις ξεδίψασε, μα καὶ τόσοις ἄλλους, μυριάδες ολόκληρες, πού τὸ πήραν με πίστη δρόσισε καὶ παρηγόρησε. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὸ τυφλὸ παιδί τοῦ καπετάνιου.

Ἦταν κι αὐτὸ ἕνα ἀπὸ τὰ πρόσωπα τοῦ καραβιοῦ πού μετέφερε ὁ πατέρας. Γεννήθηκε τυφλὸ καὶ μεγάλωσε μέσα σὲ ἕνα συνεχὲς σκοτάδι. Ποτὲ τοῦ δὲν εἶδε τὸ φῶς. Δένδρα, φυτὰ, ζῶα ἀγωνιζόταν νὰ τὰ γνωρίσει με τὸ ψαχοῦλεμα. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὅταν οἱ ναῦτες γύρισαν με τὰ ἀσκιά γεμάτα νερὸ κι ἐξήγησαν τὸν τρόπο πού τὸ βρήκαν στὸ νησί, ἕνα φῶς γλυκιάς ἐλπίδας ἀνάψε στὴν καρδιά τοῦ δύστυχου παιδιοῦ. Μήπως τὸ νερὸ αὐτὸ, σκέφτηκε, πού βγήκε ἀπὸ τὸν ξηρὸ βράχο ὑστερα ἀπ' τὴν προσευχὴ τοῦ παρὰ ξένου ἐκείνου συνεπιβάτη τοῦ, θὰ μπορούσε νὰ χαρίσει καὶ σ' αὐτὸν τὸ φῶς τοῦ πού ποθοῦσε; Ἀφοῦ με θαυμαστὸ τρόπο βγήκε, θαῦματα θὰ μπορούσε καὶ νὰ προσφέρει. Με τούτῃ τὴν πίστη καὶ τὴ βαθιὰ ἐλπίδα ζήτησε καὶ τὸ παιδί λίγο νερὸ. Διψοῦσε. Καίγ'ταν ἀπ' τὴ δίψα. Ὁ ἀπόστολος, πού ἦταν ἐκεῖ, ἔσπευσε κι ἔδωσε στὸ παιδί ἕνα δοχεῖο γεμάτο ἀπὸ τὸ δροσερὸ νερὸ. Ὅμως τὸ παιδί προτίμησε, ἀντὶ νὰ δροσίσει με τὸ νερὸ τὰ χεῖλη τοῦ, νὰ πλύνει πρῶτα τὸ πρόσωπο τοῦ. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! Μόλις τὸ δροσερὸ νερὸ ἄγγιξε τοὺς βολβούς τῶν ματιῶν τοῦ παιδιοῦ, τὸ παιδί ἄρχισε νὰ βλέπει. Κι ὁ ἀπόστολος, πού τὸν κοίταζαν ὅλοι με θαυμασμὸ, ἄρχισε νὰ τοὺς μιλά καὶ νὰ τοὺς διδάσκει τὴ νέα θρησκεία. Τὸ τέλος τῆς ομιλίας πολὺ καρποφόρο. Ὅσοι τὸν ἀκούσαν πίστεψαν καὶ βαπτίστηκαν. Τὴν ἀρχὴ ἔκανε ὁ καπετάνιος με τὸ παιδί τοῦ, πού πήρε καὶ τὸ ὄνομα Ἀνδρέας. Κι ὑστερα ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐπιβάτες καὶ μερικοὶ ψαράδες πού ἦσαν ἐκεῖ. Πίστεψαν ὅλοι στὸν Χριστὸ πού τοὺς κήρυξε ὁ ἀπόστολος μας καὶ βαπτίστηκαν. Φυσικὰ τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ παιδιοῦ, ἀκολούθησαν κι ἄλλα, κι ἄλλα. Στὸ μεταξύ ὁ ἄνεμος ἄρχισε νὰ φυσᾷ καὶ τὸ καράβι ετοιμάστηκε γιὰ νὰ συνεχίσει τὸ ταξίδι τοῦ. Ὁ ἀπόστολος, ἀφοῦ κάλεσε κοντὰ τοὺς ὅλους ἐκείνους πού πίστεψαν στὸν Χριστὸ καὶ βαπτίστηκαν, τοὺς ἔδωκε τὶς τελευταῖες συμβουλές τοῦ καὶ τοὺς ἀποχαιρέτησε.

Ἀργότερα, μετὰ ἀπὸ χρόνια, κτίστηκε στὸν τόπο αὐτὸν πού περπάτησε καὶ ἁγίασε με τὴν προσευχὴ, τὰ θαῦματα καὶ τὸν ἰδρώτα τοῦ ὁ Πρωτόκλητος μαθητῆς, τὸ μεγάλο μοναστήρι τοῦ Αποστόλου Ἀνδρέα, πού με τὸν καιρὸ εἶχε γίνε παγκύπριο προσκύνημα. Κάθε χρόνὸ χιλιάδες προσκυνητὲς ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Κύπρου, ὀρθόδοξοι καὶ ἐτερόδοξοι κι ἀλλόθρησκοι ἀκόμη, συνέρεαν στὸ μοναστήρι, γιὰ νὰ προσκυνήσουν τὴ θαυματοργὸ εἰκόνα τοῦ ἀποστόλου, νὰ βαπτίσουν ἐκεῖ τὰ νεογέννητα παιδιά τοὺς καὶ νὰ προσφέρουν τὰ δῶρα τοὺς, γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὰ ευχαριστῶ καὶ τὴν ευγνωμοσύνη τοὺς στὸν θεῖο ἀπόστολο. Κολυμβήθρα Σιλῶμ ἦταν ἡ ἐκκλησία τοῦ γιὰ τοὺς πονεμένους. Πλείστα ὅσα θαῦματα γινόντουσαν ἐκεῖ σὲ ὅσους μετέβαιναν με πίστη ἀληθινὴ καὶ συντριβὴ ψυχῆς

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ'.

Ὡς τῶν Ἀποστόλων Πρωτόκλητος, καὶ τοῦ Κορυφαίου αὐτάδελφος, τῷ Δεσπότη τῶν ὅλων Ἀνδρέα ἰκέτευε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένη δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον

Ἦχος β'. Τὴν ἑν πρεσβείαις.

Τὸν τῆς ἀνδρείας ἐπάννυμον θεηγόρον, καὶ μαθητῶν τὸν πρωτόκλητον τοῦ Σωτῆρος, Πέτρου τὸν σύγγονον εὐφημήσωμεν· ὅτι ὥς πάλαι τούτῳ, καὶ νῦν ἡμῖν ἐκέκραγεν· Εὐρήκαμεν δεῦτε τὸν ποθοῦμενον.

Μεγαλυνάριον

Πρῶτος προσπελάσας τῷ Ἰησοῦ, Πρωτόκλητος ὤφθης, καὶ ἀκρότης τῶν Μαθητῶν, Ἀνδρέα θεόπτα, ἐντεύθεν διανύεις, παθὼν τὰς ἀναβάσεις τῆς ἀναστάσεως.

Τα τουρκικά παλάτια

Εκατοντάδες επισκέπτες επισκέφθηκαν τὸ παλάτι Dolmabahçe στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ τὸν εορτασμὸ τῆς 80ῆς ἐπετείου ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Mustafa Kemal Atatürk, ἰδρυτῆ τῆς *''σύγχρονης Δημοκρατίας τῆς Τουρκίας''* στὶς 10 Νοεμβρίου.

Συνολικὰ 1,43 εκατομμύρια ἄνθρωποι επισκέφθηκαν ἱστορικὰ [ἀνάκτορα](#) καὶ περίπτερα στὴν [Τουρκία](#) τὸ [2018](#), σύμφωνα με στοιχεῖα τῆς Προεδρίας τῆς Ἐθνικῆς Διοίκησης τῶν Παλατιῶν.

Μόνον τὸ [Dolmabahçe Palace](#) κοντὰ στὸ Βόσπορο προσέλκυσε 645.000 ξένους τουρίστες τὸν προηγούμενο χρόνο. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀνερχόταν συνήθως σὲ 335.000 ἐτησίως.

Τὸ συγκρότημα φιλοξένησε ἑξὶ σουλτάνους ἀνά τακτὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ ὁ τελευταῖος ὠθωμανικὸς χαλίφ Ἀμπντούλ Μεκίδ Ἐφέντι ἀπὸ τὸ 1856 μέχρι τὴν κατάργηση τοῦ χαλιφάτου τὸ 1924.

Τὸ [παλάτι](#) Beylerbeyi στὴν ἀσιατικὴ πλευρὰ τῆς Κωνσταντινούπολης, μὴ θερινὴ κατοικία ὠθωμανικῶν σουλτάνων, επισκέφθηκαν πέρυσι 126.000 ἄνθρωποι.

Τὸ περίπτερο İhlamur στὴν κεντρικὴ περιοχὴ τῆς Κωνσταντινούπολης Beşiktaş ἀκολούθησε με 73.000 [επισκέπτες](#) σὲ ἕνα χρόνο.

Ἡ διοίκηση τῶν [παλατιῶν](#) ἀπεκόμισε 46,3 εκατομμύρια τούρκικες λίρες, περίπου 8,7 εκατομμύρια δολάρια, ἀπὸ τὰ τέλη εἰσόδου γιὰ τὰ [παλάτια](#) καὶ τὰ περίπτερα.

Σήμερα ὑπάρχουν επισκέψιμα δύο [παλάτια](#) ,οκτὼ περίπτερα, τρία μουσεῖα καὶ δύο ἐργοστάσια στὸ πλαίσιο τοῦ οργανισμοῦ τῶν ἐθνικῶν παλατιῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἰδρυση ἐγένε στα πρῶτα χρόνια τῆς Τουρκίας.

Τὸ παγκοσμίου φήμης [παλάτι ΤοπΚαπί](#) στὴν Κωνσταντινούπολη, τὸ ὁποῖο χρησίμευσε ὡς κύρια κατοικία καὶ διοικητικὴ ἑδρα τῶν ὠθωμανῶν σουλτάνων, εἶναι ἑδρα Ὑπουργείου καὶ διοικεῖται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Τουρισμοῦ.

Τὰ παλάτια τὰ επισκέπτονται ἀκόμη καὶ σήμερα πολλοὶ ἀρχηγοὶ κρατῶν, προσκεκλημένοι τῶν σύγχρονων σουλτάνων καὶ ἀσπαζόμενοι τὸ πρωτόκολλό τοὺς. Γιατί;...

Πασχαλινά έθιμα στον Πόντο

Επιμέλεια: Νίκος Τουμπουλίδης

Ο Ελληνισμός διαχρονικά όταν βρισκόταν εκτός των συνόρων της σημερινής Ελλάδας, έδινε στο νόημα κάθε θρησκευτικής εορτής και την εθνική διάσταση, ενδυναμώνοντας έτσι το συνεκτικό δεσμό της κοινότητας.

Ταυτόχρονα, όμως, πραγματοποιούνταν και κάποιες κοινωνικές «αποκαταστάσεις», που κατεύναν τα ανθρώπινα πάθη και εξισορροπούσαν την κοινή διαβίωση. Οι μαλωμένοι μόνιαζαν και το θρησκευτικό μήνυμα του θείου δράματος έβρισκε εμπράγματη εφαρμογή.

Η Λαμπρή, όπως ονόμαζαν το Πάσχα στον Πόντο (ή τα Λαμπροήμερα, οι τρεις πρώτες μέρες του Πάσχα), είχε ιδιαίτερη σημασία και για τους Έλληνες του Πόντου, καθώς συνδέεται άμεσα με ένα ζήτημα που απασχολεί προαιώνια τον άνθρωπο, το θάνατο και την προσδοκία της Ανάστασης.

Συγκλονίζει τον Πόντιο λαϊκό ποιητή το θείο δράμα, το οποίο ταυτίζεται με την ίδια την ύπαρξη του ανθρώπου. Εξίσου συγκλονιστική είναι και η θέση της Παναγίας ως μάνα που βλέπει το παιδί της να υποφέρει. «Το μοιρολόι της Παναγίας», ένας χαρακτηριστικός δημοτικός θρήνος, που συναντάται στις παραδόσεις ολόκληρου του Ελληνισμού, διασώζεται σε τρεις παραλλαγές και στην ποντιακή παράδοση.

Η σύνδεση της κοσμικής με τη θρησκευτική παράδοση δημιουργεί μια ποιητική διήγηση που βρίσκεται πολύ κοντά στις πεποιθήσεις του λαού. Ο λαϊκός άνθρωπος απεχθάνεται τους προδότες του Ιησού:

**Σήμερα μαύρος ουρανός, σήμερα μαύρη μέρα
σήμερα έβαλαν βουλήν οι άνομοι Εβραίοι
οι άνομοι και τα σκολιά κι οι τρισκαταραμένοι
σήμερα επαρέδωκαν τον πάντων Βασιλέαν.
Ένας Υιός Μονογενής, κι Ατός έν' καρφωμένος!
Ένας Υιός Μονογενής, κι Ατός έν' σταυρωμένος!**

Στις Ποντιακές παραλλαγές του μοιρολογιού της Παναγίας, ακούγοντας τα πάθη του Χριστού, η Μάνα Παναγία λυγίζει, «λιγοθυμά και ρούζει». Λιποθυμά τρεις φορές και τη συνεφέρουν με ροδόνηρο, το «ροδόσταγμαν». Σε άλλες παραλλαγές παρακαλεί αυτόν που κατασκευάζει τα καρφιά που θα καρφώσουν τον Υιό της να τα φτιάξει λεπτά, ενώ σε άλλες παρακαλεί το Σταυρό να χαμηλώσει:

**Σταυρέ μ' για κλιότ' και χαμελά, Σταυρέ μου, κλίσου κάτω!
Σαν έστεσεν τα χέρια Της, εκλίσεν ο Σταυρός Της!**

Οι εικόνες των παραλλαγών του μοιρολογιού της Παναγίας αποδίδονται στο κείμενο με τρόπο συγκλονιστικό. Έχει ιδιαίτερη σημασία η ποιητική αξία του κειμένου και όχι η ιστορική αξιοπιστία.

Ο Πόντιος λαϊκός ποιητής εντάσσει την εκκλησιαστική παράδοση στην ποίησή του. Με την Ανάσταση του Κυρίου στο τέλος των παραλλαγών, ζωή και θάνατος συμβαδίζουν, χωρίς να γίνεται διαχωρισμός τι είναι «ζωντανότερο».

Ας έρθουμε, όμως, στον πραγματικό φορέα των εθίμων της Λαμπρής, δηλαδή στο λαό. Δε θα αναφερθούμε στο νόημα της νηστείας, που είναι το ίδιο σ' ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο, αλλά σε κάποια ιδιαίτερα έθιμα που γίνονταν από παράδοση στον Πόντο, τα οποία μπορεί σήμερα να φαίνονται σε κάποιους γραφικά, διατηρούσαν όμως τότε το κύρος που τους έδινε η πίστη του λαού.

Ένα έθιμο που συνδέεται, λοιπόν, με τη Σαρακοστή στον Πόντο, είναι ο «κουκαράς». Σε μια πατάτα ή σ' ένα κρεμμύδι, κάρφωναν επτά φτερά, όσες και οι εβδομάδες της νηστείας και κρεμούσαν την κατασκευή αυτή από το ταβάνι. Κάθε Κυριακή, έβγαζαν και ένα φτερό, κατασκευάζοντας έτσι ένα αυτοσχέδιο ημερολόγιο. Η επιρροή του κουκαρά στα παιδιά είναι ιδιαίτερη, καθώς το φτερωτό αυτό σκιάχτρο έπαιρνε φανταστικές διαστάσεις στα μάτια τους. Λειτουργούσε αποτρεπτικά, όχι μόνο για να μη «μαντζιρίζ'νε», να μην χαλάσουν τη νηστεία δηλαδή, αλλά και για να είναι φρόνιμα τα παιδιά καθ' όλη τη διάρκεια της Σαρακοστής.

Με την παρουσία ενός τρομακτικού κατασκευάσματος πάνω από το κεφάλι τους, που πολλές φορές κουνιόταν κι από τον αέρα, είχε εξασφαλιστεί η ποθητή ησυχία στο σπίτι για σαράντα ημέρες, από τις παιδικές αταξίες και έριδες. «Θα τρώει σε ο κουκαράς», υπενθύμιζαν στο παιδί σε περίπτωση παρεκτροπής. Το Μεγάλο Σάββατο, κρυφά από τα παιδιά, γινόταν η «αποκαθίλωση» του κουκαρά, ο οποίος θα ερχόταν και πάλι την επόμενη χρονιά.

Η Σαρακοστή, κατά τα άλλα, κυλούσε όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Ελληνισμού. Οι πιστοί εξομολογούνταν, ακόμη και στα πιο απόμακρα μέρη του Πόντου, για να μεταλάβουν τη Λαμπρή.

Οι Σανταίοι, για παράδειγμα, εξομολογούνταν στον πνευματικό που όριζε η Παναγία Σουμελά. Οι Φιλόπρωχες Αδελφότητες και οι Μητροπόλεις του Πόντου βοηθούσαν, με

νοικοκυρές κατασκευάζαν τα λεγόμενα «κερκέλια», ένα είδος κουλουριού.

Οι ερμηνείες που δίδονται από το λαό είναι ποικίλες, με την επικρατέστερη να θέλει το Λάζαρο να ζητά «κερκέλ'», μετά την Ανάστασή του.

Των Βαίων, τα παιδιά έψαλλαν «*Βάγια, βάγια το βαϊ, τρώ' με σφάρια και χαψίν (γαύρο) και τ' απάν την Κερεκίην, τρώ' με κόκκινον ωβόν/τρώμε βούτορον, τωρίν*», αναλόγως την επιθυμία, αλλά και τη διαθεσιμότητα.

Η Μεγάλη Εβδομάδα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον φτάνοντας στη Μ. Πέμπτη. Γιατί έβαφαν τα αυγά; Τι λένε οι παραδόσεις των Ποντίων; Υπήρχε σε κάποιες περιοχές μια προφορική παράδοση που θυμίζει τα μισοτηγανισμένα ψάρια στο Μπαλουκλί που ξανάπεσαν στο νερό.

Λέει, λοιπόν, η παράδοση (περιοχή Σουρμέναν) πως κάποτε μια Εβραιοπούλα πήγαινε να πουλήσει αυγά. Άκουσε πως αναστήθηκε ο Χριστός και δεν το πίστεψε.

Ζήτησε να κοκκινίσουν τα αυγά που είχε στο καλάθι της, αν η είδηση αληθεύει και όντως κοκκίνισαν. Μια άλλη παράδοση λέει πως ο Χριστός στο Μυστικό Δείπνο προσέφερε κόκκινα αυγά.

Τα αυγά, τα λεγόμενα και «τορνίκια», τα έβαφαν με κρεμμυδότσουφλα, οπότε και έπαιρναν καφετί χρώμα, με λάπατα και έπαιρναν κίτρινο χρώμα ή με μελάνη και γίνονταν μωβ. Παράλληλα, έφτιαχναν και τσουρέκια.

Αυγά δεν έβαφαν και τσουρέκια δε ζύμωναν οι πενθούντες. Φρόντιζαν, όμως, να τους προμηθεύσουν οι γείτονές τους. Τσουρέκια και αυγά έδιναν και στους μουσουλμάνους, οι οποίοι ανταπέδιδαν την προσφορά στο μπαϊράμι τους, δίνοντας στους χριστιανούς μπακαλαβάδες κι άλλα γλυκίσματα.

Τη Μ. Πέμπτη κάθε οικογένεια πήγαινε στην εκκλησία ένα καλάθι με τόσα αυγά, όσα και τα μέλη της, συν δύο ακόμη, ένα για το εικονοστάσι και ένα που ήταν «τ' εφτωχού τ' ωβόν».

Στο καλάθι έβαζαν και αλάτι, που το χρησιμοποιούσαν αργότερα για «τ' απολύμ'», (είδος χορδόσουπας για τα ζώα) και βαμβάκι, που έφτιαχναν μ' αυτό το «αποκάπνισμαν» (το κάπνιζαν με το θυμιατό και το ακουμπούσαν στο μέτωπο του παιδιού που αρρώσταινε).

«Τ' ωβόν τη Πανα' ίας» το τοποθετούσαν στο εικονοστάσι. Το καλάθι το άφηναν στο ιερό και το έπαιρναν μετά την Ανάσταση. Το βράδυ της Μ. Πέμπτης επέστρεφαν στο σπίτι κρατώντας αναμμένα κεριά. Αξίζει να σημειωθεί πως τη Μ. Πέμπτη έρχονταν στην εκκλησία να ακούσουν τα Δώδεκα Ευαγγέλια και μουσουλμάνες, κρυφά από τους άντρες τους. Χωρίς να είναι κρυπτοχριστιανές, πίστευαν στις θεραπευτικές ιδιότητες του ακούσματος των Δώδεκα Ευαγγελίων. Για να αποκλείσουν το ενδεχόμενο να τις δουν καχύποπτα οι Χριστιανές γειτόνισές τους, έλεγαν πρώτα σ' αυτές «Gurban olayim dininize, dilim kesilsin», δηλαδή θυσία να γίνω στην πίστη σου, να μου κοπεί η γλώσσα (αν λέω ψέματα).

Η Μ. Παρασκευή, η ημέρα του Επιταφίου, είχε τον ίδιο πένθιμο χαρακτήρα, όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Ελληνισμού. Τον Επιτάφιο στόλιζαν με πυξούς και μυρτιές, που βρίσκονται σε αφθονία στον Πόντο. Κάτω από τον Επιτάφιο περνούσαν τα κορίτσια τους και μουσουλμάνες. Η Μεγάλη Παρασκευή συνδέεται και με το έθιμο

της επίσκεψης στα μνήματα προσφίλων προσώπων (σε κάποιες περιοχές του Πόντου αυτό γίνεται τη δεύτερη μέρα της Λαμπρής και παίρνει πανηγυρικό χαρακτήρα).

Τοποθετούν στο μνήμα κόκκινα αυγά και κερνούν τους διαβάτες. Άλλωστε η ποντιακή παράδοση το επιτάσσει. Ο νεκρός φέρεται να μιλά και να ζητά το χρέος από τους ζωντανούς: Τα Φώτα θέλω το κεριό σ' και τη Ψυχού (Ψυχοσάββατο) κοκκία (σιτάρι, κόλλυβα) και τη Μεγάλ' Παρασκευήν, ένα μαντήλι δάκρυα...

Αξίζει να σημειωθεί πως το έθιμο αυτό συνεχίζεται από τους Πόντιους ακόμη και σήμερα στην Ελλάδα (στη Βέροια, στο Κιλκίς τη Μεγάλη Παρασκευή και αλλού).

Σε χωριά της Κοζάνης πραγματοποιείται τη δεύτερη μέρα, με εντελώς, όμως, διαφορετικό χαρακτήρα: η Ανάσταση του Χριστού υπενθυμίζει την Ανάσταση όλων των νεκρών.

Στρώνεται εορταστικό τραπέζι στα μνήματα και με τη

συνοδεία λύρας εορτάζεται, συμβολικά, η Ανάσταση όλων των παρευρισκόμενων νεκρών. Το ίδιο συμβαίνει και σε πολλές άλλες περιοχές, αλλά και στα Σουρμένα Αττικής την Κυριακή του Θωμά (η ημερομηνία μεταφέρθηκε εν Ελλάδι).

Το Μεγάλο Σάββατο ήταν μια μέρα που έπρεπε να γίνει «το άλλαγμαν», όλοι έκαναν μπάνιο, έβαζαν καθαρά και πολλές φορές καινούργια ρούχα, άλλαζαν σεντόνια και έφεταν νωρίς για ύπνο.

Η Ανάσταση δε γινόταν τα μεσάνυχτα, όπως σήμερα, αλλά στις 3 τα ξημερώματα όπου δεν επιτρεπόταν να χτυπούν καμπάνες (γιατί υπήρχε και αυτή η απαγόρευση), ο «ζαγκότης'», κάτι σαν νυχτοφύλακας ή ο καντηλανάφτης ή ο «πασβάντης», χτυπούσαν πόρτα-πόρτα σ' όλα τα σπίτια του χωριού για να τους ειδοποιήσουν ότι πλησιάζει η ώρα της Ανάστασης. Η Αναστάσιμη Λειτουργία γινόταν συνήθως στο προαύλιο της εκκλησίας ή στο προαύλιο κάποιου παρεκκλησιού, έξω από το χωριό. Με το «Χριστός Ανέστη!» «Αληθώς Ανέστη!», αναστατώνονταν το Σύμπαν! Αρχίζε μια σειρά πυροβολισμών που αντιλαλούσαν στα γύρω φαράγγια. Μια μάχη κανονική με «τζερτζιφελέκια», στεφάνια δηλαδή

από φουσέκια που έριχναν διαδοχικά, αλλά και ρουκέτες, που τις ονόμαζαν «τηλέγραφον». Συνηθιζόταν μάλιστα και στον Πόντο το φαινόμενο του ρουκετοπόλεμου, όταν δύο ενορίες ήταν σε μικρή απόσταση μεταξύ τους. Επαιρναν οι δύο ομάδες την κατάλληλη θέση στα «κάστρα» ή αλλιώς στα «ταπία» και ξεκινούσε η μονομαχία. Κατασκεύαζαν και ζόλινα καρβία, γεμάτα από φουσέκια και τα άναβαν. Έριχναν ακόμη και

πορτοτεχνήματα στον ουρανό, τα λεγόμενα «χαβά φουσέκια» ή «χαβανλία φουσέκια» και γινόταν, όπως χαρακτηριστικά έλεγαν, «Ανάστα ο Θεός». Έτσι, με το σοβαρό επιχείρημα της θρησκευτικής εορτής, η Λαμπρή μετατρεπόταν σε παλλαϊκή συγκέντρωση και εθνική γιορτή.

Κανείς δεν έφευγε πριν την απόλυση της Εκκλησίας, δηλαδή πριν από την αυγή. Στο τραπέζι, πριν το φαγητό, συνήθιζαν τη ρήση: «Ση Χριστού τ' όνομαν και ση διαβόλ' την σπάς'». Δεν έτρωγαν μαγειρίτσα, ούτε αρνί, άλλωστε δε συνήθιζαν να σφάζουν μικρά ζώα.

Το τραπέζι της Λαμπρής έμοιαζε με το χριστουγεννιάτικο: βραστή κότα, φούτορον (ομελέτα), κασέρι, παστουρμά (συνηθιζόταν στην Τραπεζούντα, μόνο τη Λαμπρή) και κρασί (τα Λαμπροήμερα δεν έπιναν συνήθως το τσίπουρο).

Ένα πολύ ενδιαφέρον έθιμο που διατηρείται ακόμη και σήμερα σε κάποιες περιοχές (κυρίως από Ατάπαζαρηδες), είναι οι αυγομαχίες. Ιδιαίτερος ήταν ο τρόπος που προετοίμαζε ο καθένας τα αυγά με τα οποία θα διαγωνιστεί. Κάποιες φορές ζέσταινε τη μύτη του αυγού στη στάχτη, για να δυναμώσει ή τρυπούσαν το αυγό, το άδειάζαν και το γέμιζαν με πύσσα. Άλλες φορές χρησιμοποιούσε και αυγό «ταϊγάνας», δηλαδή φραγκόκοτας. Η αναμέτρηση κρατούσε τρεις μέρες και συνήθως ανακηρυσσόταν και επισήμως πρωταθλητής. Σε κάποιες περιοχές του Πόντου, συνέχιζαν τις αυγομαχίες και του Αγίου Γεωργίου, αν η Λαμπρή προηγείτο. Μετά τη Διπλανάσταση, έβαζονταν οι επισκέψεις (παρέες-παρέες) στα σπίτια. Το τραπέζι ήταν στρωμένο για τον κάθε ενδεχόμενο επισκέπτη. Οι παρέες ξεκινούσαν από τα συγγενικά σπίτια, κατόπιν τα φιλικά και δεν παρέλειπαν και τους πονεμένους, τους πενθούντες.

Τα παιδιά, καλωσορίζοντας την Άνοιξη και καρτερώντας τη μετάβασή τους στα παρχάρια (βοσκοτόπους), ξεκινούσαν τα παιχνίδια στη φύση με τα σπασμένα αυγά, το «κύλισμαν», τη «νίμε».

Όλοι, είχαν έναν ξεχωριστό λόγο χαράς: *Σα τρία Λαμπροήμερα τα τέρτια όλια αναπαίλκουν... Αποθαμέν' πα χαίρουνταν, θ' άφτ' ν' ατ' σ' πολλά κερία... αμαρτωλοί πα χαίρουνταν, θα πά' νε εοχωρίουν... οι γεροντάδες χαίρουνταν, θα πά' νε κοινωνίζ' νε...*

Αξίζει να σημειωθεί πως ένα όνειρο πολλών Ποντίων ήταν να γίνουν «χατζήδες», να περπατήσουν δηλαδή από τον Πόντο μέχρι τα Ιεροσόλυμα και να προσκυνήσουν τον Άγιο Τάφο. Πολλοί επέλεγαν να πραγματοποιήσουν αυτό το προσκύνημα τη Λαμπρή, ύστερα από πολύμηνη προετοιμασία, ευχέλαια, εξομολόγηση και ποικίλα έξοδα.

Πολλοί Πόντιοι γίνονταν «χατζήδες» και για το λόγο αυτό διατηρούν ακόμη πολλά ονόματα από την Αγία Γραφή (Αβραάμ, Ισαάκ, Ιακώβ, Γεσθημανή, Μυροφόρα κ.ά.). Έτσι, τα τρία Λαμπροήμερα τα μαγαζιά των Ποντίων ήταν κλειστά. Αν αναλογιστεί κανείς ότι, ιδίως στην Τραπεζούντα, μεγάλο μέρος των εμπορικών καταστημάτων ήταν σε χέρια ελληνικά, όλη η πόλη βίωνε την αργία και την εορταστική ατμόσφαιρα της Λαμπρής. Ήταν άλλωστε πολύ συνηθισμένη και η ευχή «Χριστός Ανέστη-Αληθώς Ανέστη» και στα τουρκικά «Kristos dirildi-Gercekten dirildi».

Το «Χριστός Ανέστη» ακούστηκε για πρώτη φορά στον Πόντο εννέα περίπου δεκαετίες μετά την ανταλλαγή, Δεκαπενταύγουστο, όταν δόθηκε ειδική άδεια και επαναλειτούργησε η Παναγία Σουμελά. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, φανερά συγκινημένος, πήρε την πρωτοβουλία και έψαλλε: «Χριστός Ανέστη εκ νεκρών, θανάτω θάνατον πατήσας...

Το “ΟΧΙ” του Χρύσανθου στους κατακτητές...

Αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος ο πρώτος αντιστασιακός

Η προσφορά και η αντίσταση μάλιστα της Εκκλησίας στη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής υπήρξαν τόσο έντονες και χαρακτηριστικές ώστε ουδείς αντικειμενικός παρατηρητής να μην μπορεί να τις αμφισβητήσει, ενώ υπήρξαν και πολλοί, μεταξύ των οποίων και ο γνωστός αγωνιστής της Αριστεράς Μανόλης Γλέζος, που υπερθεμάτισαν και έκλιναν γόνυ τομής κι ευγνώμοσύνης στους Αρχιεπισκόπους, Αρχιερείς, Κληρικούς και Μοναχούς που έδειξαν το δρόμο της αντίστασης στους υπόδουλους Έλληνες κι έβαλαν τις βάσεις για την κατάκτηση της πολυπόθητης ελευθερίας.Ο πρώτος ουσιαστικός αντιστασιακός, πριν καν ξεκινήσει το αντιστασιακό κίνημα στην γερμανοκρατούμενη Ελλάδα, υπήρξε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών & Πάσης Ελλάδος Χρύσανθος Φιλιππίδης. Ευλογώντας τους στρατιώτες μας στο ξεκίνημα τους για το μέτωπο τους αποχαιρέτησε με αυτά τα λόγια: «Η Εκκλησία ευλογεί όπλα τα ιερά και πέποιθεν ότι τα τέκνα της πατρίδος ευπειθούν εις το κέλευσμα Αυτής και του Θεού και θα σπεύσουν, εν μια ψυχή και καρδία, να αγωνιστούν υπέρ βωμών και εστίων και της ελευθερίας και τιμής και θα συνεχίσουν ούτω την απ' αιώνων πολλών αδιάκοπον σειράν των τιμών και ενδόξων αγώνων και θα τιμήσουν τον ωραίον θάνατον από την άσχημον ζωήν της δουλείας... Επιρρίψωμαι εις Κύριον την μέριμναν ημών και Αυτός θα είναι βοηθός και αντλήψωρ εν τη αμύνη κατά της αδίκου επιθέσεως των εχθρών...». Τη Κυριακή 27 Απριλίου 1941, ημέρα της εισόδου των γερμανικών στρατευμάτων στην Αθήνα, ο Αρχιεπίσκοπος κήρυξε ουσιαστικά τον αντιστασιακό αγώνα προβαίνοντας ο ίδιος σε τρεις μοναδικές και συνάμα άκρως επικίνδυνες εθνικές πράξεις: «Περιφρονών την δύναμιν των επιδρομέων, την αλόγιστον βίαν των και τας διαβίβασθείσας αυτώ απειλάς των, ηρνήθη κατηγορηματικώς να μετάσχη της Επιτροπής της οριοθείσης, παρά του στρατιωτικού διοικητού, προς υπογραφήν του πρακτικού παραδόσεως των Αθηνών, ως ανοχυρώτου πόλεως, εις τας γερμανικάς ορδάς. Ο Χρύσανθος εις τας σχετικές πιέσεις απήντησε: “Ο Αρχηγός της Εκκλησίας δεν παραδίδει την πρωτεύουσαν της πατρίδος του εις ουδένα ξένον. Ο Αρχηγός της Εκκλησίας εν καθήκον έχει: να φροντίσει διά την απελευθέρωσίν της” (Κων/νου Βοβολίνη, «Η Εκκλησία εις τον αγώνα της ελευθερίας 1453 – 1953», σελ. 269). Λίγο αργότερα έφθασε το δεύτερο μήνυμα από άνθρωπο του Δήμου, σύμφωνα με το οποίο ο Αρχιεπίσκοπος έπρεπε να μεταβεί στην Μητρόπολη για να τελέσει επίσημη δοξολογία επί τη εισόδω των γερμανικών στρατευμάτων. «Αυθόρμητα, όμως απάντησε “Δοξολογία δεν έχει θέση επί τη υποδουλώσει της πατρίδος μας. Η ώρα της Δοξολογίας θα είναι άλλη...” Επακολούθησε και τρίτη ειδοποίηση ότι ζητεί να τον επισκεφθεί ο Γερμανός στρατιωτικός διοικητής Φον Στούμμε. Ο τότε Αρχιδιάκονός του και σημερινός Μητροπολίτης Πατρών Νικόδημος διηγείται: “Οδήγησα τον επισκέπτη στο γραφείο του Αρχιεπισκόπου. Ομίλησαν γερμανικά. Ο επισκέπτης άρχισε με φιλόφρονες φράσεις. Ο Αρχιεπίσκοπος απάντησε “Έχω καθήκον, ως Αρχηγός της Εκκλησίας της Ελλάδος, να σας συστήσω να σεβασθεί η Γερμανική διοίκησης τον ηρωικόν λαό της χώρας αυτής, διά να αποφευχθούν δυσάρεστα γεγονότα... η Ελληνική Εκκλησία ευρέθη πάντοτε παρά το πλευρόν του Ελληνικού λαού εις τους αγώνας του, αξία της εμπιστοσύνης του και να είσθε βέβαιοι ότι δεν θα λειψει να πράξη το καθήκον της και κατά την κρίσιμον αυτήν περίστασιν”». Αργότερα ο Χρύσανθος αρνήθηκε να ορκίσει την γερμανοπρόβλητη κυβέρνηση Τσολάκογλου λέγοντας: «Δεν μπορώ να ορκίσω κυβέρνησιν προβληθείσαν υπό του εχθρού. Ημεις γνωρίζομεν ότι τας Κυβερνήσεις ορίζει ο λαός και ο Βασιλεύς. Εδώ τώρα ούτε ο λαός εψήφισε την Κυβέρνησιν, ούτε ο Βασιλεύς την όρισε. Πώς μου ζητείτε να ορκίσω Κυβέρνησιν υποδειχθείσαν υπό του εχθρού, διά να είναι άβουλον όργανόν του;» («Μνήμες και μαρτυρίες από το ’40 και την κατοχή»).

Η παραπάνω στάση του Χρυσάνθου, η οποία έδωσε το μήνυμα της Εθνικής Αντίστασης προς τον εχθρό, οδήγησε στην πτώση του από τον Αρχιεπισκοπικό θρόνο στις 2 Ιουλίου 1941. Ο ίδιος, όμως, δεν έπαυσε ν’ αντιστέκεται και μετέτρεψε το σπίτι του στην Κυψέλη, σε φωλιά αντιστασιακού αγώνα, απ’ όπου λειτουργούσε παράνομα, επί τρία χρόνια, ασδρματο, διά του οποίου επικοινωνούσε τόσο με την εξόριστη Ελληνική κυβέρνηση στην Αίγυπτο όσο και με το συμμαχικό στρατηγείο, δίδοντας οδηγίες και παρέχοντας πληροφορίες στους Έλληνες αντιστασιακούς μαχητές. Ο τελευταίος διάδοχός του, Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, προλογίζοντας τον τόμο με τις βιογραφικές αναμνήσεις του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσάνθου, του από Τραπεζούντος, σημειώνει: «... η στάση του έναντι των ναζιστών κατακτητών, αποτελεί χρυσή σελίδα στην εθνική και Εκκλησιαστική μας ιστορία και ήταν συνέχεια της αγίας βιωτής των μεγάλων Ομολογητών της πίστεώς μας... οι οποίοι ήσαν φωτεινά παραδείγματα τρόπου και στάσης ζωής για τον αείμνηστο προκατόχό μου και πρέπει ν’ αποτελούν οδοδείκτες για τη ζωή όλων μας».

Αναδημοσίευση από το 1ο φύλλο του Εόξεινου Λόγου του Πανοσιολογιώτατου Αρχιμανδρίτου Επιφάνιου Οικονόμου

Αυτοί είναι οι υπεύθυνοι της Γενοκτονίας των Ελλήνων Πόντου

Abdul Hamit II - Αμπτούλ Χαμίτ Β'

(Σουλτάνος 31.Αυγούστου 1876 έως 27 Απριλίου 1909)

Ο 34ος Οθωμανός σουλτάνος, ανήλθε στο θρόνο με παλατιανό πραξικόπημα. Εγκαινίασε ένα καθεστώς στυγνής απολυταρχίας. Το παλάτι ήταν η μοναδική πηγή εξουσίας και ένα περίτεχνο δίκτυο πρακτόρων του είχε απλωθεί σε όλη την αυτοκρατορία, καταγράφοντας και την παραμικρή δραστηριότητα των πολιτών. Κέρδισε κάποια δόξα με τον νικηφόρο πόλεμο του 1897 κατά της Ελλάδας. Μετά τις σφαγές που εξαπέλυσε κατά των Αρμενίων στα 1894 - 1896 (με 300.000 θύματα) οι Ευρωπαίοι τον ονόμασαν Ερυθρό Σουλτάνο. Ανετράπη από τους Νεότουρκους (Απρίλιο 1909), και πέθανε το 1918 στην Κωνσταντινούπολη.

Talaat Pasha - Ταλαάτ Πασά

Μέλος της περίφημης νεοτουρκικής τριανδρίας με τους Εμβέρ και Τζμάλ. Γεννήθηκε το 1874 από φτωχούς γονείς και είχε στοιχειώδη μόνο μόρφωση. Προσελήφθη στην υπηρεσία ταχυδρομείων και τηλεγράφων ως κατώτερος υπάλληλος. Το 1911, όταν το Κομιτάτο πήρε την εξουσία στα χέρια του, έγινε υπουργός εσωτερικών στην κυβέρνηση του Χακή Πάσα, στην οποία διέθετε μεγάλη επιρροή. Όταν οι Νεότουρκοι σχημάτισαν και πάλι δική τους κυβέρνηση, το 1913 κατέλαβε το υπουργείο ταχυδρομείων και τηλεγράφων και κατόπιν εκείνο των Εσωτερικών. Πρωτοστατήσε στους διωγμούς των Ελλήνων της Θράκης και υπήρξε ο κύριος υποκινητής και οργανωτής των σφαγών των Ελλήνων και Αρμενίων στο διάστημα του πολέμου. Στις 15 Μαρτίου 1921 ο Αρμένιος Σογομόν Τελχιριάν εκτέλεσε τον Ταλαάτ στο Βερολίνο.

Enver Pasha - Εμβέρ Πασά

Τούρκος στρατιωτικός, μέλος του νεοτουρκικού Κομιτάτου «Ένωση και Πρόοδος». Γεννήθηκε το 1881 από άσημους γονείς. Σπούδασε στην Στρατιωτική Σχολή της Κωνσταντινούπολης και κατατάχτηκε στον τουρκικό στρατό με το βαθμό του λοχαγού. Υπήρξε από τους πρωτεργάτες του νεοτουρκικού κινήματος του 1908 κερδίζοντας τη φήμη εθνικού ήρωα. Αργότερα διορίστηκε στρατιωτικός ακόλουθος στο Βερολίνο, όπου έμαθε γερμανικά και έγινε φανατικός γερμανόφιλος και θαυμαστής του πρωσικού милитаризмou. Το 1913 συμμετείχε στο πραξικόπημα των Νεότουρκων και λέγεται ότι δολοφόνησε με τα ίδια του τα χέρια τον υπουργό Στρατιωτικών Ναζίμ. Υπουργός Στρατιωτικών ο ίδιος από τον Ιανουάριο του 1914, οργάνωσε μια υπερφίαλη εκστρατεία κατά των Ρώων στον Καύκασο, η οποία κατέληξε στην πανωλεθρία του Σαρικαμίς, στα τέλη του 1914. Την ευθύνη για την πανωλεθρία που έπαθε την χρέωσε στους χριστιανούς στρατεύσιμους, οι οποίοι μετέπειτα στρατολογήθηκαν στα τάγματα εργασίας. (Τα τάγματα εργασίας (αμελέ ταίπουργού) ήταν στην πραγματικότητα τάγματα εξόντωσης των στρατευμένων χριστιανών.)

Djemal Ahmet Pasha - Τζεμάλ Αχμέτ Πασά

Τούρκος στρατιωτικός και πολιτικός. Γεννήθηκε το 1861, διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στο νεοτουρκικό κίνημα του 1908. Στον Α' Βαλκανικό πόλεμο ήταν διοικητής μεραρχίας και το 1913, μετά την εκ νέου επικράτηση των Νεότουρκων, διορίστηκε αρχηγός του Α' σώματος στρατού με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Από την θέση αυτή και με δικτατορικές εξουσίες διηθύνε διωγμούς και εκτέλεσης κατά των αντιπάλων του. Στην συνέχεια έγινε υπουργός Δημοσίων Έργων και κατόπιν Ναυτικών. Εκτελέστηκε το καλοκαίρι του 1922 από Αρμένιο.

Marschall Otto Liman von Sanders -Όττο Καρλ Λίμαν φον Σάντερς (Oberbefehlshaber der 5.Osmanischen Armee, Königlich-Preussischer General der Kavallerie)

Γερμανός στρατιωτικός (1855 - 1929) Το 1913 ανέλαβε την αναδιοργάνωση του τουρκικού στρατού μετά τις ήττες του στους Βαλκανικούς πολέμους. Ο Γερμανός αρχιστράτηγος Λίμαν φον Σάντερς εισηγήθηκε στους Τούρκους,την απομάκρυνση των Ελλήνων από τα παράλια, δόθεν για στρατιωτικούς λόγους, κατηγορώντας τους σαν πράκτορες της Αντάντ. Η Γερμανία του Κάιζερ είναι ο ηθικός αυτουργός των εγκλημάτων κατά των εν Τουρκία χριστιανών και προ πάντων των Ελλήνων. Η αποθράσυνση των Τούρκων κατά μεγάλο μέρος οφείλεται στους Γερμανούς κατά την διάρκεια του Α' παγκοσμίου πολέμου.

Mustafa Kemal - Μουσταφά Κεμάλ

Το όνομα Μουσταφά Κεμάλ δεν είναι πολύ γνωστό στο Δυτικό Ημισφαίριο. Ωστόσο, στην Τουρκία, του δόθηκε ο τίτλος "Ατατούρκ", που σημαίνει ο Πατέρας των Τούρκων, και θεωρείται το σύμβολο της σύγχρονης Τουρκίας. Ο Κεμάλ είναι περισσότερο γνωστός για τις μεταρρυθμίσεις που έκανε στην Τουρκία στις αρχές του 20ου αιώνα. Σε τουρκικά σχολικά βιβλία περιγράφεται σαν άγιος και σαν παραδειγμα προς μίμηση από όλους. Οι σαρωτικές μεταρρυθμίσεις του Κεμάλ στη γλώσσα και στα δικαιώματα των γυναικών του έδωσαν μια θέση στην τουρκική ιστορία.

Τούρκος στρατιωτικός πολιτικός και αναμορφωτής γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1881. Όταν ξέσπασε ο Α' παγκόσμιος πόλεμος, ο Μουσταφά Κεμάλ ανέλαβε τη διοίκηση της 19ης Μεραρχίας στο Τσανάκ Καλέ. Κατανίκησε δύο φορές τους Βρετανούς στην Καλλιπόλη κι ο τουρκικός τύπος τον ονόμασε «Σωτήρα της Ισταμπούλ». Προήχθη ακόμη σε συνταγματάρχη. Το 1916, οπότε υπηρετούσε στο ανατολικό μέτωπο, ανέκοψε την προέλαση του ρωσικού στρατού προς Νότον και η κυβέρνηση τον προήγαγε σε ταξίαρχο.

Στις 19 Μαΐου του 1919, ο Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα ξεκινώντας τον πόλεμο της Ανεξαρτησίας, περιφρονώντας την κυβέρνηση του Σουλτάνου. Από εδώ αρχίζει η δεύτερη και σκληρότερη φάση της Ποντιακής γενοκτονίας.

Στις 23 Απριλίου 1920, η Τουρκία διόριζε έναν άνδρα (Κεμάλ) που θα ξεκινούσε μια εθνική εκκαθάριση στην Τουρκία και θα απομάκρυνε όλα τα ίχνη Ελλάδας και Χριστιανισμού από το έδαφος που ήταν ελληνικό για περισσότερα από 3.000 χρόνια. Το σχέδιο ήταν να εκτελεστεί μέχρι και ο τελευταίος Χριστιανός και να υποφέρουν όσοι προσπαθούσαν να φύγουν. (Το σχέδιο) στήθηκε και εκτελέστηκε από τον Κεμάλ και τον κατώτερο του Ενβέρ Πασά. Ο τουρκικός λαός τους υποστήριζε σε όλη τη διάρκεια. Δεν χρειάστηκε να πειστούν για να σκοτώσουν τους Πόντιους και τους Αρμένιους γιατί ένιωθαν ανώτεροι και τους μισούσαν. Η κεμαλική προπαγάνδα, για να δικαιολογεί τις συνεχιζόμενες σφαγές εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων διέδide συνεχώς ότι οι Έλληνες του Πόντου επαναστάτησαν

εναντίον της αυτοκρατορίας. Με γκεμπελική μεθοδολογία φανάτισαν τους μουσουλμανικούς πληθυσμούς για τον κίνδυνο που διέτρεχε το Ισλάμ, αλλά και η αυτοκρατορία από τους άπιστους Χριστιανούς, διαστρεβλώνοντας τα βαθύτερα αίτια της δημιουργίας των αντάρτικων σωμάτων αντίστασης και σωτηρίας των άμαχων πληθυσμών. Ο Μουσταφά Κεμάλ διόρισε τον Τοπάλ Οσμάν γενικό αντιπρόσωπό του στην παραλιακή ζώνη του Πόντου, με απεριόριστο δικαίωμα ζωής και θανάτου πάνω στους πόντιους. Επιπλέον ο Οσμάν Αγάς από τις λεηλασίες έστελνε στην Άγκυρα ολόκληρα φορτία νομίσματα και χρυσαφικά που άρπαζαν από τους πλούσιους Πόντιους των πόλεων και των χωριών. Με εντολή του Κεμάλ στήνονται στις πόλεις του Πόντου τα διαβόητα έκτακτα δικαστήρια της ανεξαρτησίας, που καταδικάζουν και εκτελούν την ηγεσία του ποντιακού ελληνισμού. Ο Μουσταφά Κεμάλ από την αποβίβασή του στην Σαμψούντα έως και την Μικρασιατική καταστροφή αποκάλυψε το πραγματικό του εγκληματικό πρόσωπο, ως εγκληματία εφάμιλλου με τον Χίτλερ. Ο Κεμάλ σχεδίασε και εκτέλεσε το πρώτο ολοκαύτωμα του 20ου αιώνα. Η λογική του ήταν παρόμοια με του Χίτλερ στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο - θρησκευτική και φυλετική καθαρεία. Αλλά, δυστυχώς για τα θύματα του, αυτό το ολοκαύτωμα ποτέ δεν συνέβη επίσημα. Η τουρκική κυβέρνηση αρνείται ότι έχει σκοτώσει έστω και έναν Χριστιανό, και αντίθετα ισχυρίζεται ότι απλά τους μετακίνησε. Και έτσι ένας άνδρας που έχει σκοτώσει εκατομμύρια θεωρείται ήρωας στον ίδιο κόσμο όπου αυτός που έχει σκοτώσει έναν θεωρείται εγκληματίας. Από τους 700.000 Πόντιους, 400.000 σκοτώθηκαν και οι υπόλοιποι έφυγαν για όλα τα μέρη του κόσμου, κυρίως για τη Ρωσία, Ελλάδα, τις ΗΠΑ, τη Νότιο Αφρική και την Αυστραλία. Ο Κεμάλ μπορεί να έσωσε την Τουρκία από την καταστροφή, αλλά είναι ακόμα ένοχος για τα χειρότερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας ενώ στα μάτια των Τούρκων είναι ο πιο "σπλαχνικός από όλους". Η Τουρκία διατηρεί ως τώρα μια επίσημη πολιτική άρνησης, την οποία αποκαλούν ως "μέτρα εθνικής ασφάλειας". Ισχυρίζονται ότι το ολοκαύτωμα ήταν "μια μετακίνηση ανθρώπων από πολεμικές ζώνες" και "μια συνέπεια του πολέμου με την Τσαρκή Ρωσία". Και όλα αυτά παρά τους τόμους των Γερμανών, Αγγλικών και Αμερικανικών ντοκουμέντων που μαρτυρούν την εκ των προτέρων προγραμματισμένη φύση του ολοκαυτώματος από τους Οθωμανούς και τους κεμαλιστές Τούρκους. Η Γερμανία έχει αντιμετωπίσει το παρελθόν της γενοκτονίας και απολογήθηκε στα θύματα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Η Τουρκία εξακολουθεί να αρνείται και συνεχίζει να επαινεί τον αρχιτέκτονα αυτού του ολοκαυτώματος, Μουσταφά Κεμάλ. Με την ελπίδα ότι όταν ο κόσμος θα ανοίξει τα μάτια του, η τουρκική κυβέρνηση θα παραδεχθεί ότι είναι υπεύθυνη για τα εκατομμύρια νεκρών και τα θύματα θα μπορούν να αναπαυθούν εν ειρήνη.

Topal Osman – Τοπάλ Οσμάν

Ο Κεμάλ συγκρότησε άτακτα σώματα (τσέτες) σε όλα τα διαμερίσματα του Πόντου. Τα άτακτα αυτά σώματα στρατολογούνταν κυρίως από τροφιμούς των φυλακών, κοινωνικά αποβράσματα, απάνθρωπα, χωρίς ίχνος συνειδήσεως, υπό την αρχηγία επίσης ασυνειδητών τεράτων της φύσης, τα οποία διέτρεχαν τον Πόντο απ' άκρη σ' άκρη, έκαιγαν και ρήμαζαν κυριολεκτικά, προέβαιναν σε πράξεις ακατονόμαστες και σκορπούσαν στο διάβα τους τον τρόμο, τη φρίκη και το θάνατο. Ένας από αυτούς, ο περιβόητος Τοπάλ Οσμάν, ο κουτσός βαρκάρης, ο πλέον αιμοβόρος. Σκληρός, αδιστακτος και ανάλγητος (αναίσθητος). Κατάγονταν από την Κερασούντα. Το τέρας αυτό υπήρξε κυριολεκτικά ο δήμιος των Ποντίων, ένας από τις σπάνιες εγκληματικές φυσιογνωμίες. Μόλις πληροφορήθηκε ότι από τον Κεμάλ Πασά οργανώνεται κίνημα, άσχετα σε τι απέβλεπε, γιατί ο πατριωτισμός του, ο εθνικισμός του, περιοριζόταν στην ικανοποίηση των αιμοβόρων ενστίκτων και χρηματισμό και μόνο, έσπευσε από τους πρώτους να ενταχθεί στην οργάνωση Μουταφαι Μίλλιέ. Αρχισε να αποκτήσει την εύνοια του Κεμάλ και να αναλάβει τη στρατιωτική και πολιτική διοίκηση της Κερασούντας με ευρύτατες εξουσίες. Επωφελούμενος της ανώμαλης, κατάστασης, που δημιουργήθηκε την περίοδο αυτή, βρήκε ελεύθερο πεδίο για τη δράση του. Αρχισε το μακάβριο έργο της εξόντωσης των Ελλήνων δια πυρός και σιδήρου. Μερικοί τον παρουσιάζουν σαν απλό εκτελεστικό όργανο, με ρητές εντολές, του Κεμάλ. Έπαιρνε βέβαια εντολές, αλλά τις υπερέβαλε κατά πολό. Ο Τοπάλ Οσμάν διοικε όωμα άτακτων (τσετών) από δύομια χιλιάδες, ανθρώπους εγκληματίες εξοπλισμένους μέχρι τα δόντια. Όταν έληξε ο απελευθερωτικός αγώνας των Τούρκων, ο Κεμάλ θέλησε να απαλλαχτεί από αυτά τα κακοπιά στοιχεία.

ΣΧΟΛΙΟ (Νίκος Τσιμπουλίδης)

*Αυτοί είναι οι πρωτεργάτες δολοφόνοι που επιδόθηκαν στη συστηματική εξόντωση των Ελληνικών πληθυσμών ανατολικά του Αιγαίου. Με ιδιαίτερα απάνθρωπο τρόπο εφάρμοσαν ένα προμελετημένο έγκλημα, το οποίο η κυβέρνηση των **Νεότουρκων** έφερε σε πέρας με σφαγές, εξαναγκαστικό ξεριζωμό και πορείες στη έρημο, με βασανιστήρια, πείνα και δίψα και στρατόπεδα θανάτου. Η 19^η Μαΐου στην Τουρκία είναι εθνική γιορτή αλλά στην Ελλάδα είναι ημέρα πένθους και μνήμης. Η Διεθνοποίηση και η Διεθνής Αναγνώριση και Καταδίκη της Γενοκτονίας των Ελλήνων Ποντίων από την Τουρκία είναι χρέος και ηθική υποχρέωσή μας, προς τους χιλιάδες άταφους νεκρούς μας.*

*Όλα αυτά τα σημαντικά γεγονότα είναι ανάγκη να τα γνωρίζουμε και ιδιαίτερα εμείς, τα παιδιά των γενοκτονημένων Ελλήνων, να τα στηρίζουμε και να τα προβάλλουμε παντού και πάντα. **“ Δεν ξεχνώ την ημέρα μνήμης και συμμετέχω ενεργά στις εκδηλώσεις γενοκτονίας ”**ας είναι το σύνθημα μας*

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟ ΠΟΝΤΟ

11 ΗΜΕΡΕΣ από 26-07 έως 05-08-2019

- 1η ΗΜΕΡΑ: ΒΕΡΟΙΑ-ΚΩΝ/ΠΟΛΗ (620 ΧΛΜ)
 2η ΗΜΕΡΑ: ΚΩΝ/ΠΟΛΗ-ΣΑΦΡΑΜΠΟΛΗ (400 ΧΛΜ)
 3η ΗΜΕΡΑ: ΣΑΦΡΑΜΠΟΛΗ-ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ (490 ΧΛΜ)
 4η ΗΜΕΡΑ: ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ-ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ (330 ΧΛΜ)
 5η ΗΜΕΡΑ: ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ (50 ΧΛΜ)
 6η ΗΜΕΡΑ: ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ
 7η ΗΜΕΡΑ: ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ (50 ΧΛΜ)
 8η ΗΜΕΡΑ: ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ-ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ-
 ΖΑΡΑ-ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ (460 ΧΛΜ)
 9η ΗΜΕΡΑ: ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ-ΤΟΚΑΤΗ-ΑΜΑΣΕΙΑ (225 ΧΛΜ)
 10η ΗΜΕΡΑ: ΑΜΑΣΕΙΑ-ΚΩΝ/ΠΟΛΗ (685ΧΛΜ)
 11η ΗΜΕΡΑ:ΚΩΝ/ΠΟΛΗ-ΒΕΡΟΙΑ (620 ΧΛΜ)

ΤΙΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: 750€

Τηλ. επικοινωνίας Ευξείνου Λέσχης 2331072060

Κυριακή με Πέμπτη 17.00 έως 21.00.

Υπεύθυνος κ. Φωτιάδης Φιλοκτήμων τηλ. 6942701788.

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

- 1) Μεταφορά-μετακινήσεις με υπερυψωμένα λεωφορεία
- 2) Τις 10 διανυκτερεύσεις σε επιλεγμένα ξενοδοχεία 3 και 4 αστέρων.
- 3) Τα 10 προγεύματα και 7 δείπνα.
- 4) Αρχηγό-ξεναγό.
- 5) Ξεναγήσεις, περιηγήσεις που αναφέρονται στο πρόγραμμα.
- 6) Ασφάλεια αστικής ευθύνης.

ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

Εισόδους μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, διασκεδάσεις, ποτά, φιλοδωρήματα και ότι αναφέρεται στο πρόγραμμα ως προαιρετικό.

Όροι συμμετοχής:

Τα άτομα που συμμετέχουν στην εκδρομή αποτελούν ένα γκρουπ και σαν γκρουπ θα συμμετέχουν στο προκαθορισμένο πρόγραμμα. Θα υπάρχει ο υπεύθυνος εκδρομής που θα ενημερώνεται για τυχόν προβλήματα. Για οποιαδήποτε προβλήματα θα ενημερώνεται ο υπεύθυνος της εκδρομής. Κανένας από τους συμμετέχοντες δεν μπορεί να απαιτήσει αλλαγή του προγράμματος εκτός από τον υπεύθυνο εκδρομής που θα συντονίζει τις ενέργειες του γκρουπ και οφείλουν οι συμμετέχοντες να ακολουθούν τις αποφάσεις του αρχηγού αποστολής.

Οι ενδιαφερόμενοι θα καταγραφούν σε λίστα κατά προτεραιότητα ενδιαφέροντος και οι πρώτοι 50 θα ταξιδεύσουν στον Πόντο. Προκαταβολή 300€ μέχρι 30/4/2019 και εξόφληση μέχρι 15/7/2019. Οι προκαταβολές δεν επιστρέφονται.

**Όλες οι λεπτομέρειες της εκδρομής
στο τεύχος 229, μηνός Μαρτίου 2019**

Επέτειος της 25^{ης} Μαρτίου 1821

Συνέχεια από την 1η σελίδα

και τον τρόπο για να οδηγηθούμε σ' ένα καλύτερο μέλλον.

Η επανάσταση των Ελλήνων αγωνιστών του 1821 αποτελεί ύψιστο παράδειγμα απaráμιλλου αγωνιστικού φρονήματος, εκφράζοντας ένα πανελλήνιο μήνυμα εθνικής ενότητας και ομοψυχίας, για το καλύτερο μέλλον αυτού του τόπου και των παιδιών μας, χωρίς εθνικές υποχωρήσεις και δείχνοντας στους εξ ανατολών γείτονες ότι οι Έλληνες μιλάνε με πράξεις και όχι με κούφια λόγια.

**ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ**

Το έθιμο του «Χάσκα»

Το έθιμο «Χάσκα» είναι ένα αποκριάτικο έθιμο που τηρείται κυρίως στην περιοχή της Μακεδονίας, την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς.

Σύμφωνα με αυτό ο γεροντότερος της οικογένειας δένει μια κλωστή σε έναν πλάστη στην άκρη της οποίας δένεται ένα ξεφλουδισμένο βραστό αυγό. Όλοι κάθονται οκλαδόν σε ένα γύρο και από την μέση ο παππούς κουνάει σαν εκκρεμές το αυγό στα στόματα των μελών της οικογένειας, τα οποία έχουν δεμένα στην πλάτη τα χέρια τους και προσπαθούν να το πιάσουν με το στόμα. Η διαδικασία είναι πολύ διασκεδαστική γιατί δεν είναι εύκολο να φαγωθεί το αυγό. Όποιος τα καταφέρει όμως θεωρείται τυχερός. Το έθιμο της Χάσκας το επιβάλλει η σαρακοστιανή επιταγή που λέει «με αυγό κλείνει το στόμα το βράδυ της απόκριας και με αυγό ανοίγει πάλι το βράδυ της Ανάστασης» και μας υπενθυμίζει τη νηστεία που πρέπει να τηρηθεί στο μεσοδιάστημα αυτό. Στο τέλος του εθίμου οι συμμετέχοντες ζητούσαν συγχώρεση ο ένας από τον άλλον, οι μικρότεροι ασπάζονταν τα χέρια των μεγαλύτερων της οικογένειας (παππούς, πατέρας, νονός) και εύχονταν καλή σαρακοστή και καλή Ανάσταση.

Ιστορία και εξέλιξη λύρας ανά τους αιώνες

Το Σάββατο 9 Μαρτίου 2019 πραγματοποιήθηκε σεμινάριο για την ιστορία και εξέλιξη της λύρας ανά τους αιώνες από το δάσκαλο ποντιακής λύρας του συλλόγου μας κ. Γιάννη Τσανασίδη, στο ΠΠΚ της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Το τμήμα λύρας λειτουργεί στη λέσχη από ιδρύσεως της με στόχο τη διάσωση και διάδοση της ποντιακής μουσικής και παράδοσης, ώστε αυτή να γίνει κτήμα και των νέων γενεών.

Μαθητές, φοιτητές, επαγγελματίες, επιστήμονες, συνταξιούχοι και άτομα κάθε ηλικίας και γνώσης της μουσικής παρακολούθησαν δωρεάν το σεμινάριο και επέλυσαν κάθε απορία τους. Στη συνέχεια οι νεαροί μαθητές και μαθήτριες λύρας μας έδειξαν το ταλέντο τους υπό την καθοδήγηση του δασκάλου τους.

Μπράβο στα παιδιά και καλή πρόοδο

